

2.1.3 Způsob zařazení českého znakového jazyka do výuky v základním vzdělávání

Česká školní inspekce zjišťovala v základních školách zřízených dle § 16 odst. 9 ŠZ také způsoby zařazení českého znakového jazyka do výuky. Omezení tohoto zjišťování na oblast základního vzdělávání vychází ze skutečnosti, že v předškolním vzdělávání je seznamování s českým znakovým jazykem začleněno jednotně (vždy jako součást integrovaného bloku).

Výuku českého znakového jazyka v rámci školního vzdělávacího programu nebo individuálních vzdělávacích plánů při vzdělávání žáků se sluchovým postižením nabízí přibližně desetina základních škol zřízených dle § 16 odst. 9 ŠZ, které vzdělávají žáky se sluchovým postižením. Převážná většina škol (80,4 %) nemá žáky, pro které by byl tento předmět potřebný. To však znamená, že v přibližně 10 % škol vzdělávajících žáky se sluchovým postižením výuka českého znakového jazyka chybí, přesto, že by byla přínosná. Důvodem tohoto nedostatku je skutečnost, že 11,6 % škol zřízených dle § 16 odst. 9 ŠZ nemá k dispozici pedagogy kvalifikované pro výuku českého znakového jazyka. Podrobnosti uvádí graf č. 3 níže. Ve třetině škol, které český znakový jazyk vyučují, jde o samostatný předmět povinný pro všechny žáky školy, v necelé čtvrtině škol výuka probíhá namísto výuky cizího jazyka¹¹ a přibližně sedmina škol výuku českého znakového jazyka nabízí jen v případě dobrovolného zájmu žáků (nepovinný předmět či zájmový útvar).

Více než polovina škol vyučuje český znakový jazyk podle vlastních dokumentů vypracovaných školou, přibližně třetina škol využívá běžně dostupné metodické a kurikulární dokumenty. Nejčastěji je předmět český znakový jazyk ve školách vyučován ve skupinách podle rozřazení žáků do ročníků (39 % škol). Druhým nejčastějším způsobem je výuka tohoto předmětu pouze pro skupinu sluchově postižených žáků včetně žáků s kombinovaným postižením, nebo s kombinací sluchového postižení a specifických poruch učení (23 % škol). V 15 % škol je výuka českého znakového jazyka organizována po skupinách podle dosažené znalostní úrovně žáka a v 8 % škol po skupinách podle komunikačních preferencí žáka – výuka předmětu český znakový jazyk je v tomto případě určena pouze žákům, kteří jím primárně komunikují.

¹¹ RVP ZSS: Škola může nabídnout zařazení vzdělávacího oboru **Cizí jazyk** jako volitelného oboru žákům, kteří o něj projeví zájem a u kterých je předpoklad, že zvládnou elementární znalosti a formy komunikace založené na odposlouchávání. Znalost základů cizího jazyka jim může pomoci překonat jazykovou bariéru při cestách do zahraničí a zamezit jejich společenské izolaci. Cílem výuky cizího jazyka podle ŠVP v rámci volitelného předmětu je, aby žáci získali základ komunikace v cizím jazyce především v oblasti jeho zvukové podoby. Jedná se o osvojování jednoduchých sdělení a nejjednodušších forem komunikace, se kterými se žáci mohou setkat v běžných každodenních situacích. Výuka cizího jazyka přispívá i k rozvíjení řečových dovedností. Rozsah slovní zásoby se přizpůsobuje tomuto zaměření výuky. Nejčastěji je vyučován anglický nebo německý jazyk podle zájmu žáků a jejich rodičů.

<http://www.nuv.cz/file/134>